

**AGROTURYSTYKA
– PIERWSZE KROKI**

REDAKCJA – FUNDACJA Zielone Płuca Polski

SKŁAD I ŁAMANIE – Fundacja Zielone Płuca Polski

REDAKCJA TECHNICZNA – Fundacja Zielone Płuca Polski

WYDAWCA – Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska w Warszawie

WYDAWNICTWO SFINANSOWANE – ze środków UNII EUROPEJSKIEJ
programu LEONARDO DA VINCI w ramach projektu AGRISOVOIR

PRZYGOTOWANIE DO DRUKU I DRUK – Fundacja Zielone Płuca Polski

ISBN 83-85908-92-7

Education and Culture

Leonardo da Vinci

Agrisavoir

AGRISAVOIR

Agrisavoir to projekt, finansowany ze środków programu Leonardo da Vinci, realizowany w Polsce od stycznia 2005 r. do kwietnia 2006 r. a w krajach partnerskich tj. Francji, Włoszech i Hiszpanii od września 2004 r. do kwietnia 2006 r.

Partnerami projektu są: we Francji ARASEA Rhône-Alpes (Lyon – Francja) – partner wiodący projektu, ADASEA de l’Isere (Grenoble – Francja), Centre d’élevage de Poisy, (Poisy – Francja), CFPPA du Valentin (Bourg les Valence – Francja), Jeunes Agriculteurs Rhône-Alpes (Lyon – Francja); w Hiszpanii – ASAJA PALENCIA (Palencia-Hiszpania); we Włoszech – ENAPRA (Rzym – Włochy). Polskę reprezentuje Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska Biuro Porozumienia Zielone Płuca Polski (NFOŚ BP ZPP) w Białymstoku.

Głównym celem projektu na terenach krajów UE jest stworzenie nowego sposobu szkolenia młodych rolników, odpowiadającego przemianom społecznym i kulturowym zachodzącym na współczesnej europejskiej wsi. W Polsce projekt ten pośrednio skierowany jest do potencjalnych, przyszłych właścicieli własnych gospodarstw agroturystycznych, to znaczy do uczniów i absolwentów szkół o profilu rolniczym i turystycznym oraz do bezrobotnych, młodych rolników.

Autorzy projektu, poprzez propozycję zmian metod nauczania przedmiotu jakim jest agroturystyka, chcą zaktywizować młodzież do rozpoczynania po zakończeniu kształcenia, samodzielnej działalności w dziedzinie agroturystyki. Tak więc bezpośrednim pod-

miotem działań w realizacji projektu są nauczyciele agroturystyki ponadpodstawowych szkół o profilu rolniczym lub turystycznym.

W ramach realizacji projektu partnerzy zrealizowali szereg działań wspólnych m.in. trzy spotkania partnerskie połączone z wizytami studyjnymi, odbyły się w Rzymie (Włochy) w maju 2005 r., w Białymstoku (Polska) w październiku 2005 r. oraz w Saragossie (Hiszpania) w kwietniu 2006 r. W trakcie tych spotkań uczestnicy mieli szansę na zapoznanie się ze specyfiką i uwarunkowaniami działalności rolniczej i agroturystycznej w danym kraju, wymianę poglądów oraz transfer doświadczeń. Ponadto we wrześniu 2005 r. w ośrodku szkoleniowym CFPPA du Valentin w Bourg les Valence (Francja), oraz w marcu 2006 r. w Centrum Kulturalnym CHÂTEAU DE GOUTELAS w miejscowości Marcoux (Francja), odbyły się trzy dniowe seminaria połączone z wizytami poznawczymi, poświęcone tematyce rolniczej i agroturystycznej, w których udział wzięli partnerzy oraz zaproszeni goście z krajów partnerskich.

W ramach realizacji projektu każdy z partnerów działał na terenie własnego kraju. Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska Biuro Porozumienia Zielone Płuca Polski (NFOŚ BP ZPP) nawiązało współpracę ze szkołami o profilu rolniczym i turystycznym, znajdującymi się na obszarze Zielonych Płuc Polski, w celu przeprowadzenia badania ankietowego, na temat sposobu kształcenia w dziedzinie agroturystyki w szkołach ponadpodstawowych o powyższym profilu. Analiza wyników badań pozwoliła na przygotowanie programu trzydniowego seminarium (19–21.X.2005) pt. *„Agroturystyka w programach szkół o profilu rolniczym i turystycznym na obszarze Zielonych Płuc Polski”*. Seminarium miało na celu zaproponowanie bardziej efektywnych metod kształcenia w dziedzinie agroturystyki, a także poprzez nauczycieli, zachęcenie młodych rolników do aktywnego działania w tej dziedzinie. Spotkanie odbyło się w Ekologicznym Gospodarstwie Rolnym „Plattówka” w Gierzwałdzie, będącym własnością Marii Jolanty Platte, a udział w nim wzięli nauczyciele z 16 szkół współpracujących z NFOŚ BP

ZPP przy realizacji projektu. Trzydniowy program seminarium przewidywał zarówno zajęcia warsztatowe, wykłady jak i wizyty studyjne w okolicznych kwaterach agroturystycznych.

Intencją organizatorów było pokazanie nauczycielom praktycznych rozwiązań, pomocnych w nauczaniu tego przedmiotu oraz zaprezentowanie udanych przykładów funkcjonowania kwater agroturystycznych, jako wzorców motywujących młodzież do rozpoczynania działalności agroturystycznej.

Ostatnim etapem projektu jest wspólne przedsięwzięcie partnerów, mające na celu wydanie przydatnego, w rozpoczynaniu działalności agroturystycznej skryptu, który bez względu na uwarunkowania geograficzne i kulturowe może pomóc zainteresowanym, w podjęciu trafnych i przemyślanych decyzji, dotyczących rozpoczęcia działalności agroturystycznej. Opracowanie to dostępne jest w czterech wersjach językowych, w formie drukowanej oraz w Internecie na stronie www.agrisavoir.net oraz na stronie www.fzpp.pl.

Niniejsza publikacja jest inicjatywą NFOŚ BP ZPP, która została w całości przejęta przez następcę prawnego – Fundację Zielone Płuca Polski i ma być uzupełnieniem dla powyższego wydawnictwa.

Zdaniem jej autorów, niezbędne jest uzupełnienie uniwersalnej treści międzynarodowego opracowania o specyfikę i uwarunkowania krajowe np. w kwestii przepisów prawnych lub instytucji pomocnych w realizacji przedsięwzięcia, jakim jest rozpoczęcie działalności w agroturystyce. Stąd idea tej publikacji. Jej autorzy wyrażają nadzieję, iż będzie ona, wraz z publikacjami partnerów projektu Agrisavoir, służyć pomocą nauczycielom w pracy dydaktycznej jak również ich uczniom i absolwentom oraz wszystkim tym, którzy rozważają możliwość podjęcia pracy w agroturystyce.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
KROK I	
Określenie możliwości i stanu faktycznego	11
KROK II	
Jak dobrze przygotować gospodarstwo agroturystyczne do przyjmowania gości?	14
KROK III	
Skierowanie naszej oferty do konkretnego odbiorcy	22
KROK IV	27
Reklama czyli Jak wypromować nowe gospodarstwo agroturystyczne, żeby przynosiło nam dodatkowy dochód?	27
KROK V	
Co jeszcze możemy zrobić? Skorzystanie z doświadczeń podobnego gospodarstwa, które osiągnęło sukces	30
KROK VI	
Utrzymanie jakości	33
KROK VII	
Znajomość przepisów: przepisy prawne i podatkowe dotyczące agroturystyki	34
KROK VI	
Kto nam może pomóc w przygotowaniu gospodarstwa agroturystycznego?	39

WSTĘP

Od kilku lat obserwujemy w naszym kraju wzrost zainteresowania społeczności mieszkającej na wsi, działalnością pozarolniczą, jaką jest agroturystyka i turystyka wiejska.

Na pierwszy rzut oka obie działalności są praktycznie takie same, a jednak odróżnia je od siebie dosyć istotna kwestia, jaką jest zakres świadczeń dla gości, korzystających z obu typu usług.

Agroturystyka, w dużym skrócie, charakteryzuje się tym, że goście uczestniczą w życiu gospodarzy gospodarstwa wiejskiego, korzystając z jego możliwości „produkcyjnych” w oparciu o własny inwentarz: zwierzęta (krowy, kozy, owce) i drób (kury, kaczki, indyki). Goście mają możliwość korzystania z ogrodu, sadu i upraw. Swój czas mogą spędzać w obejściu, pomagając w karmieniu i doглядaniu zwierząt, a także pomagając w typowych pracach w polu, ogrodzie i sadzie.

Turystyka wiejska – to wynajmowanie kwater, domu gościnnego, prowadzenie pensjonatu na terenach wiejskich bez możliwości uczestniczenia w typowych pracach, związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Gościom korzystającym z tego typu usług najczęściej oferowane są świadczenia typowo „rekreacyjne” np. rowery, kąpiele w jeziorze lub rzece, pływanie łódką lub kajakiem, spacer po okolicy, ogniska, jazda konna, korzystanie z zasobów i walorów życia na wsi itp.

Wszyscy zdajemy sobie sprawę z trudności, z jakimi musi się zmagać przeciętny rolnik, prowadzący typowe gospodarstwo rolne ukierunkowane na uprawę roślin (zbóż) bądź hodowlę zwierząt. Pozytywny wynik ekonomiczny gospodarstwa jest uzależniony od wielu czynników takich jak: rodzaj gleb, wielkość gospodarstwa

i zaplecza produkcyjnego (budynki, maszyny), warunków atmosferycznych i koniunktury w danym roku, a przede wszystkim wiedzy i umiejętności osoby lub osób prowadzących gospodarstwo. Jeżeli pomimo ciągłego angażowania wielkiego nakładu pracy wynik ekonomiczny jest niezadowalający, być może warto poszukać nowych rozwiązań?

Ostatnio, bardzo często używanym w mediach określeniem jest *dywersyfikacja dochodów społeczności wiejskiej*, czyli zróżnicowanie dochodów mieszkańców wsi, poprzez pozyskiwanie dodatkowych środków na swoje utrzymanie z działalności pozarolniczej. Prowadzenie usług związanych z agroturystyką, czy też turystyką wiejską, może być alternatywnym źródłem dochodu przy prowadzeniu działalności rolniczej.

Jeżeli jesteś osobą ciekawą nowych rozwiązań i na tyle odważną aby rozpocząć nowy typ działalności, to agroturystyka lub turystyka wiejska jest właśnie tą drogą, którą warto pójść. Poniżej postaramy podpowiedzieć Ci jak zrobić pierwsze kroki, aby urzeczywistnić swój plan i osiągnąć sukces.

Od czego zacząć?

KROK I

OKREŚLENIE MOŻLIWOŚCI

I STANU FAKTYCZNEGO

Odpowiedzi na poniższe pytania pomogą nam w stwierdzeniu, jakie mamy możliwości, jakimi atutami już dysponujemy i jak możemy je wykorzystać aby uczynić z gospodarstwa miejsce ciekawe dla naszych gości.

1. Czy przyjeżdżający turysta będzie mógł korzystać z zasobów naszego gospodarstwa?

– Czy będzie mógł zjeść np. ser lub masło, wyprodukowane w gospodarstwie?

– Czy będzie mógł zjeść jajka, zniesione przez kury hodowane w gospodarstwie?

– Czy będzie mógł próbować warzyw z ogrodu i owoców z sadu, a także zrobionych z nich przetworów?

– Czy będzie miał możliwość zjedzenia np. „swojskiej” kiełbasy?

2. Czy w pobliżu gospodarstwa znajduje się zbiornik wodny (jezioro, staw, rzeka)?

- Jeżeli tak, to czy jest tam miejsce do kąpieli?
- Czy goście będą mogli popływać łódką, lub kajakiem?
- Czy będą mogli łowić ryby?

3. Czy w pobliżu naszego gospodarstwa znajduje się las?

- Jeżeli tak, to czy goście mogą z niego korzystać?
- Czy mogą tam chodzić na spacery lub jeździć na rowerze?
- Czy mogą zbierać grzyby, jagody, maliny, poziomki itp.?

4. Czy w sąsiedztwie naszego gospodarstwa znajduje się np. zakład produkcyjny, który w znaczny sposób może „zakłócać” pobyt gości.

- Jeżeli jest, czy nie emituje uciążliwego zapachu i hałasu?
- Czy nie szpeci krajobrazu?
- Czy goście będą mieli ciszę i spokój?

5. Czy społeczność lokalna jest przyjaźnie nastawiona do przyjezdnych?

6. Czy nasze gospodarstwo znajduje się w atrakcyjnym regionie?

- Czy leży na obszarze przyrodniczo cennym (park krajobrazowy lub narodowy)?

- Czy region, w którym położone jest nasze gospodarstwo ma jakieś walory i atrakcje, np. muzea, skanseny, ciekawe miejsca?

KROK II

czyli

JAK DOBRZE PRZYGOTOWAĆ GOSPODARSTWO AGROTURYSTYCZNE DO PRZYJMOWANIA GOŚCI?

Przyjmowanie gości w swoim wiejskim domu, to coraz częściej realizowane marzenie mieszkańców dużych miast, którzy osiedlili się w pięknych zakątkach Polski i chcą czerpać z tego tytułu dochody. Dla rolników przyjmujących u siebie turystów to znakomity pomysł na uzyskanie dodatkowego dochodu z gospodarstwa. Aby jednak osiągnąć zamierzony cel i zarobić na agroturystyce należy dobrze przygotować nasze przyszłe narzędzie pracy. Wymaga to zarówno nakładów naszej pracy koncepcyjnej i fizycznej jak również pewnego zaangażowania finansowego.

Zacznijmy od pytania:

Jak przygotować siebie i rodzinę do przyjmowania gości?

Praca nad sobą i rodziną...

...w pierwszej fazie polegać będzie na baczny i samokrytycznym spojrzeniem na siebie.

Niektórzy z nas po prostu będą się do tej pracy nadawać, innym potrzebne będą pewne korekty zachowań, podejścia do samego pomysłu lub być może zmiany w wyglądzie. Warto także zdać sobie sprawę z faktu, że jedynie pełna akceptacja całej rodziny dla nowego pomysłu na zarobek we własnym domu – zapewni sukces naszemu przedsięwzięciu. Każdy „humorek”, „strzelona minka”, czy „krzywe zerknięcie” – nie mówiąc o dosadniej okazywanym niez-

dowoleniu czy zmęczeniu – może się okazać znaczące dla przebywających u nas turystów. Dotyczy to wszystkich domowników!

Musimy zastanowić się, czy lubimy ludzi, czy będziemy akceptować ich obecność w dotychczas tylko naszym domu i czy potrafiemy z ludźmi rozmawiać. Niezależnie od tego, czy odpowiedź na wszystkie trzy postawione powyżej pytania będzie twierdząca, wykonajmy jeszcze jeden krok w kierunku podjęcia świadomej decyzji o przyjmowaniu gości.

Stań przed lustrem i zadaj sobie pytanie, czy chciałbyś przyjechać w gościnę do tej osoby, którą widzisz...

Takie ćwiczenie ma za zadanie spokojne przeanalizowanie, czy nasz wygląd będzie wpływał na tworzenie odpowiedniego wizerunku kwatery.

Z doświadczeń wielu rolników prowadzących gospodarstwa agroturystyczne wynika, że częściej turysta „przymknie oko” na usterki lub niedostatki w wyposażeniu, kiedy gospodarze swoimi cechami osobowościowymi potrafią stworzyć miłą, bezpieczną atmosferę w domu. Z drugiej strony bywa jednak tak, że niechlujny wygląd ubrania, braki w uzębieniu, niezadbane ręce lub nogi, nie umyte czy potargane włosy, widok ubrudzonego dziecka z malowniczym „wisem” przy nosku – powodują szybką ewakuację niedoszłych gości z podwórka...

Podejmowanie decyzji o przyjmowaniu gości w gospodarstwie jest więc znakomitym pretekstem dla poprawienia swojego wyglądu, do zrobienia tych wszystkich rzeczy, na które zazwyczaj nie mamy czasu, motywacji, a czasem pieniędzy. Jednak naprawdę warto inwestycje zacząć od samego siebie. Doda to nam pewności

siebie, będzie widocznym – oby nie zbyt widowiskowym... – działaniem, które pod każdym względem się opłaca.

Takie samo spojrzenie na siebie i rodzinę pod względem zdrowia z pewnością przyda się przy podejmowaniu decyzji o rozszerzeniu dotychczasowych obowiązków każdej z osób. Trzeba pamiętać, że oprócz zadań obecnie wykonywanych przybędzie wszystkim wiele nowej pracy. Wzmógłony wysiłek przy obsłudze gości, a najpierw przy wyposażeniu domu i obejścia, wymaga zdrowia i siły.

Może więc trzeba będzie najpierw odwiedzić lekarza domowego, dentystę lub przychodnię specjalistyczną. Nasze dolegliwości z pewnością nie będą interesującym tematem do rozmów z turystami.

Pamiętajmy: gość przyjechał do nas wypocząć, a nie uczestniczyć w naszych problemach czy chwilowych kłopotach.

Kolejnym krokiem będzie nabywanie wiedzy na temat przygotowania technicznego całego gospodarstwa, wyposażenia pokoiów, łazienek i kuchni. Ten punkt jest o tyle prosty, że zestawienie wymagań zawarte zostało w formie bardzo czytelnych tabel opracowanych przez Federację „Gospodarstwa Gościnne”, które znaleźć można na stronie internetowej www.agroturystyka.pl pod hasłem „Wskazówki dla kwaterodawcy”. W dużej mierze rodzaj wyposażenia i wybór typu zakwaterowania zależeć będzie od możliwości naszego domu. W celu przeprowadzenia najprostszej analizy możliwości należy odpowiedzieć sobie na podstawowe pytania:

1. Czy mamy jakieś nie wykorzystane przez domowników pokoje?
2. Czy zamierzamy w celu przyjmowania gości adaptować strych, czy może dobudujemy do domu odrębną część dla gości?
3. Czy zamierzamy gościom podawać posiłki, czy też będą sami gotować dla siebie?

4. Czy przyjmować będziemy gości tylko w sezonie czy przez cały rok?
5. Czy mamy możliwość podłączenia do istniejącej instalacji sanitarnej dodatkowej łazienki lub kilku sanitariatów?

Już w tym etapie zapał części domowników może się wyczerpać, ale lepiej byłoby wspólnie ustalić zakres planowanych prac, podział obowiązków przy załatwianiu formalności, być może tak zaplanować remont, aby poprawić przy okazji warunki mieszkaniowe całej rodzinie? Z pewnością doda to wszystkim animuszu i będzie znakomitą nagrodą za dobrze wykonaną pracę przy rodzinnym przedsięwzięciu. Pamiętajmy, że to my jesteśmy najważniejsi w naszym własnym domu i powinniśmy się w nim czuć jak prawowici gospodarze. Raczej nie powinniśmy brać przykładu z rolników, którzy na lato wyprowadzają się do pomieszczeń gospodarczych, odstępując gościom swój własny dom...

Następnym krokiem powinna być decyzja, co właściwie chcemy zrobić, aby w dalszym opracowaniu naszego planu wiedzieć, za ile zamierzone prace wykonamy. W tym momencie należy zastanowić się nad kilkoma ogólnym uwarunkowaniami, które mają bezpośredni wpływ na sukces naszego pomysłu. Sukces zależeć będzie od:

- lokalizacji obiektu,
- rodzaju przedsięwzięcia jakie chcemy realizować – typu bazy noclegowej,
- możliwości rodzinnych,
- zapotrzebowania klientów,
- środków finansowych, jakimi dysponujemy.

Od lat przyjeżdżający na wieś turyści mają do wyboru według własnych upodobań i zawartości portfeli kilka podstawowych typów zakwaterowania:

1. Pokoje gościnne 1–4-osobowe.
2. Pokoje grupowe – powyżej 4 osób w pokoju lub znacznie więcej we wspólnej sali.

3. Samodzielne mieszkania lub nawet całe domy na wakacje, a także domki letniskowe.
4. Przyzagrodowe pola biwakowe do ustawienia przez turystów kilku namiotów lub przyczep kempingowych, albo przygotowane już miejsca noclegowe w namiotach lub przyczepach.

Doświadczenia właścicieli istniejących już kwater agroturystycznych pokazują, iż powyższa kolejność typów zakwaterowania odpowiada kolejności obiektów najchętniej wybieranych przez turystów, a tym samym najliczniej reprezentowanych w agroturystycznej bazie noclegowej.

Minimalne wymogi dla INNYCH obiektów hotelarskich, a najprawdopodobniej nasza działalność mieścić się będzie w tej właśnie grupie, przewidują jasny podział miejsc przygotowanych dla turystów i rosnące wymagania pojawiające się wraz z jakością i rodzajem wyposażenia (tabela z minimum ustawowym WBN Str. C)

W zależności od tego, co chcemy i możemy przygotować, zależą będą nakłady finansowe potrzebne do realizacji. Z prostej analizy wyposażenia pokoju i łazienki, przygotowane zgodnie z minimum ustawowym wynika, że na jeden pokój dwuosobowy będziemy potrzebować od 2,5 do 4,5 tysiąca złotych i tyle samo na jedną łazienkę, przy założeniu, że w budynku istnieje już instalacja sanitarna. Rozbieżność w kosztach wynika z jakości zastosowanych materiałów i urządzeń oraz z powierzchni pomieszczeń.

Pamiętajmy: minimum ustawowe jest niższe niż wymagania stawiane przed WBN (Wiejską Bazą Noclegową), a to z prostej przyczyny – niewielu mielibyśmy gości, gdyby nasza kwatera wyposażona była właśnie zgodnie z minimum...

Dlatego warto od początku wiedzieć, że tendencją w agroturystyce są rosnące wymagania turystów i wzrost świadomości ekologicznej osób przyjeżdżających na wieś. Zacznijmy od strony tech-

nicznej i poznajmy, jakie wymagania powinna spełniać kwatera na wsi według wymogów opracowanych przez Polską Federację Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”. Po wielu latach funkcjonowania tego systemu oceny można śmiało powiedzieć, że tak przygotowany obiekt z całą pewnością przyniesie nam sukces finansowy. – wskazówki plik WBN Str. D do K

Wszystkie wykonane dotychczas kroki wykonane zostały bezinwestycyjnie lub niewielkim nakładem – często wystarczy do tego kilka kartek i długopis oraz wykonanie paru telefonów. Jednak prawdziwe działanie zaczyna się dopiero w chwili, gdy na arenę wkraczają pieniądze. Wtedy zaczynamy kolejny etap realizacji wypracowanego planu czyli...

Jak przygotować kwaterę na wsi do przyjmowani gości?

Praca nad przygotowaniem kwatery na wsi...

...w początkowym stadium polegać będzie nad dokładnym spisaniu wszystkich koniecznych zakupów, zgromadzeniem materiałów do wykonania remontu lub rozbudowy domu, a także nad stworzeniem szczegółowego spisu prac, które możemy wykonać samodzielnie, żeby bez potrzeby nie angażować firmy budowlanej czy dobrze nam znanego lub poleconego przez znajomych fachowca. Jest to szczególnie ważne, aby zachować nasz własny styl i tak przygotować dom i obejście, żeby nas wspomagało, a nie stało się obcym nam i utrudniającym pracę miejscem.

Na wizerunek naszego gospodarstwa agroturystycznego składa się kilka ważnych elementów:

- dojazd do kwatery,
- wyposażenie pokoiów,
- liczba i wyposażenie łazienek,
- stan gospodarstwa rolnego,
- przestrzeń rekreacyjna,
- materiały promocyjne,
- znaki rekomendacyjne.

Pamiętajmy: im większą przestrzeń oraz liczbę pomieszczeń mamy do dyspozycji gości, tym lepiej będzie się u nas turysta czuł.

Najczęściej spotykanym błędem jest powierzenie przygotowania wyposażenia czy wystroju osobom nie czującym specyfiki wiejskiej, nastawionym na stworzenie własnej, często wydumanej lub zbyt hotelowej wizji. W takich nie przystających do rzeczywistości wnętrz będziemy męczyć się my i nasi goście, którzy przecież szukają czegoś specjalnego, domowego, zrobionego z sercem i duszą, a nie kolejnego pensjonatu, czy bezosobowego hotelu. Warto odwiedzić kilka dobrze przygotowanych gospodarstw agroturystycznych, pooglądać katalogi stowarzyszeń czy inne publikacje związane z tematem.

Pamiętajmy: gość przyjechał do nas wypocząć, a nie za karę i ma prawo wymagać odpowiedniego wyposażenia oddanych do jego dyspozycji pomieszczeń i urządzeń.

Jeśli kierować się będziemy kilkoma generalnymi zasadami wynikającymi z doświadczeń już funkcjonujących gospodarstw agroturystycznych, z całą pewnością unikniemy błędów i przykrych niespodzianek.

- rozkład pomieszczeń i umeblowanie zapewniające wygodę gościom;
- wystarczająco dużo przestrzeni w sypialniach i pomieszczeniach wspólnych;
- przestrzeń rekreacyjna wokół domu;
- wszystkie elementy wyposażenia oddane do dyspozycji gości;
- harmonijny wystrój pod względem koloru i stylu;
- wystarczająca liczba gniazdek elektrycznych i odpowiednie oświetlenie;
- odpowiednia temperatura i wentylacja pomieszczeń;
- łatwość utrzymania czystości.

Na tym etapie naszych prac przechodzimy do kolejnego zagadnienia czyli...

*Praca nad wypromowaniem
nowego gospodarstwa
agroturystycznego...*

KROK III

SKIEROWANIE NASZEJ OFERTY DO KONKRETNEGO ODBIORCY

Praca nad wypromowaniem nowego gospodarstwa agroturystycznego zależeć będzie od naszej wiedzy i możliwości finansowych, ale także od tego, co mamy turystom do zaoferowania. Jeśli będziemy wiedzieć dla kogo przygotowaliśmy nasze gospodarstwo, będzie nam o wiele łatwiej zredagować ofertę i skierować ją w odpowiednie miejsce, do naszych potencjalnych gości.

Oto najczęściej przyjeżdżające na wieś grupy gości:

1. rodziny z dziećmi w wieku szkolnym – przygotowane dla nich gospodarstwo powinno zawierać między innymi takie elementy:
 - duża i bezpieczna przestrzeń do zabawy,
 - pokój zabaw,
 - bezpieczny kontakt ze zwierzętami w gospodarstwie,
 - kontakt z innymi dziećmi,
 - możliwość kąpieli,
 - posiłki przystosowane dla dzieci,
 - oddzielna sypialnia dla rodziców lub opiekunów,
 - opieka nad dziećmi – z odpowiednimi uprawnieniami;
2. młodzież bez rodziców, najczęściej będą to grupy szkolne z opiekunami – kwatera przygotowana dla tak zwanych „zielonych szkół” powinna zawierać:
 - solidne i proste wyposażenie pokoi lub sal sypialnych,
 - ciekawy edukacyjny program pobytu, najlepiej związany ze specyfiką wsi i gospodarstwa rolnego
 - pokój lub dużą salę do prowadzenia zajęć dydaktycznych

- atrakcyjny program aktywnego wypoczynku, zarówno w plenerze, jak i pod dachem w razie niepogody,
 - odpowiednią do liczebności grupy ilość sanitariatów;
3. osoby w starszym wieku
- pokoje z łazienką i wygodnym prysznicem,
 - zaciszny dom i ogród,
 - wygodne schody,
 - wygodne łóżka, fotele i krzesła,
 - gotowość gospodarzy do towarzyszenia i opieki,
 - wysokie wymagania kulinarne;
4. dorośli w zorganizowanych grupach (zaprzyjaźnieni lub obcy sobie):
- wygodne, niekrępujące zakwaterowanie,
 - dobra kuchnia,
 - możliwość zabawy,
 - atrakcje sportowe,
 - wycieczki z przewodnikiem;
5. goście niepełnosprawni (z ograniczeniami ruchowymi lub inni) – w tej grupie tkwi potężny potencjał ze względu na wstydlivy fakt, że w Polsce jest znikoma liczba kwater przystosowanych dla ludzi na wózkach. Jeśli przygotujemy kwaterę dla tej grupy gości pamiętać należy, że:
- wymogi techniczne zawarte zostały w załączniku numer 8 Ustawy o usługach turystycznych,
 - trzeba posiadać odpowiednie cechy charakteru,
 - najczęściej będą to goście na dietach specjalnych, więc być może lepiej będzie przygotować mieszkanie wczasowe, z wyposażoną kuchnią i osobną sypialnią dla opiekuna osoby niepełnosprawnej,
 - całe obejście, a nie tylko dom nie powinno stwarzać ograni-

czeń w przemieszczaniu się: zbyt wysokie podjazdy, niewygodny bruk lub powierzchnie dojazdowe zbyt grzaskie

- wszyscy domownicy powinni akceptować fakt przyjmowania gości niepełnosprawnych, a szybko można się przekonać, że często nasze wyobrażenie opiera się na nieprawdziwych schematach myślenia

Pamiętajmy: gość przyjechał do nas wypocząć w warunkach, o jakich zapewnialiśmy go w ofercie zapisanej w katalogu, ulotce indywidualnej czy w Internecie – takich warunków ma prawo od nas wymagać, a w razie różnicy w poinformowaniu – ma prawo złożyć reklamację i żądać zwrotu wpłaconych pieniędzy.

Znając cele przyjazdu możemy skutecznie przygotować zarówno nasz dom, jak i sposób promowania naszego obiektu. Najczęstszymi celami przyjazdu są:

- wypoczynek i rekreacja,
- odwiedziny u krewnych i znajomych,
- sprawy zawodowe, interesy, podróże służbowe, konferencje, targi,
- cele zdrowotne – uzdrowiska, sanatoria, wczasy odchudzające, znany zielarz, fermy piękności,
- cele religijne, pielgrzymki,
- inne – tranzyt, inne cele indywidualne.

Specjalizacja oferty

Obserwując trendy w ofercie turystycznej w Polsce i na świecie, możemy zauważyć, iż coraz większe odnoszą obiekty specjalizujące kretnym, ściśle określonym rodzaju to szczególnie eksponowane na etapie promowania się poszczególnych obiektów, które poprzez uwypuklenie swej specyfiki kierują swą ofertę do konkretnego odbiorcy – turysty.

Przykładem może tu być gospodarstwo wiejskie, położone nad jeziorem, które promując się w Internecie lub wydawnictwach, główny akcent stawia na... ryby.

Gospodarz obiektu, wykorzystując położenie oraz biorąc pod uwagę zasobność ryb w jeziorze, kieruje swą ofertę do turysty, który jest wędkarzem (bądź zamierza nim być) i który zainteresowany jest spędzeniem wolnego czasu na wędkowaniu.

W tym przypadku niezmiernie ważną sprawą są umiejętności wędkarskie samego gospodarza. Jeżeli będzie mógł udzielić turyście podstawowych informacji na temat łowisk, sprzętu i przyrządzania ryb z pewnością ma szansę na pozyskanie gości – amatorów wędkowania. Jeżeli gospodarstwo będzie posiadało łódkę czy ponton, które z pewnością będą dla wędkarzy ważnym atutem, może liczyć na to, że osiągnie sukces. Dla naszego gościa najważniejsze będą „sukcesy wędkarskie” czyli ilość i rozmiary poszczególnych gatunków ryb, które staną się trofeami wędkarskim a czym sukcesy większe tym większe prawdopodobieństwo że wróci do nas z rok.

Kolejnym przykładem gospodarstwa z wyspecjalizowaną ofertą, będzie gospodarstwo nastawione na rzemiosło i sztukę ludową. Podstawowym kryterium w tego typu ofercie są umiejętności artystyczne gospodarzy oraz posiadanie pracowni lub warsztatu np. tkackiego, stolarskiego, itp.

Turysta korzystający z naszych usług musi mieć sporo czasu zanim posiadzie określone umiejętności, pozwalające mu na wykonanie poszczególnych wyrobów rzemiosła artystycznego. Musimy być cierpliwi i mieć opracowany wcześniej „program nauczania” w określonej dziedzinie. Jest duże prawdopodobieństwo, że nasz turysta będzie wracał do nas co roku, doskonaląc swoje umiejętności artystyczne.

Jeżeli mieszkamy z dziadkiem lub babcią, którzy posiadają tego typu umiejętności, wykorzystajmy to i poprośmy aby przekazali nam lub bezpośrednio turystom swoją wiedzę. Tego rodzaju oferta ma tę zaletę, iż nie jest w żaden sposób zależna od pogody, która w ostatnim czasie bywa nawet w tzw. sezonie, nieprzewidywalna. Oferta ta może być aktualna przez cały rok. Możemy ją wzbogacić kuchnią regionalną, która podobnie jak rzemiosło artystyczne i sztuka ludowa jest elementem naszego dziedzictwa kulturowego.

Należy pamiętać że turysta, przyjeżdżając do nas, nie może się nudzić!!!

Każde gospodarstwo powinno mieć przygotowany program zajęć na te dni, kiedy pogoda nie sprzyja ani kąpielom ani spacerom.

KROK IV

REKLAMA CZYLI JAK WYPROMOWAĆ NOWE GOSPODARSTWO AGROTURYSTYCZNE, ŻEBY PRZYNOSIŁO NAM DODATKOWY DOCHÓD?

Ten etap pracy musimy rozpocząć od wygospodarowania pewnych, w zależności od naszych możliwości, nakładów finansowych, które możemy przeznaczyć na reklamę.

Kiedy już je zgromadzimy powinniśmy się dobrze zastanowić jak je efektywnie wykorzystać. Pamiętajmy że opracowanie i wydanie ulotki oraz umieszczenie swojej oferty w Internecie nie musi aż tak dużo kosztować. Nie należy w tym celu iść od razu do agencji reklamowej lub wydawnictwa. Najpierw przeprowadźmy rozpoznanie wśród innych gospodarstw, zapytajmy w ośrodku doradztwa rolniczego, organizacjach pozarządowych zajmujących się rozwojem turystyki lub wśród swoich znajomych.

Starajmy się skorzystać z najlepszych rozwiązań, skutecznych pomysłów i niedrogich sposobów informowania o naszym gospodarstwie. Oto kilka wskazówek na temat dobrze zaplanowanej ulotki indywidualnej, która może być także wykorzystana jako materiał do zamieszczenia w Internecie:

- Opis oferty ma być rzetelny – zgodny z tym, co turysta zostanie w gospodarstwie. Piszemy tylko o faktach i już istniejących urządzeniach lub atrakcjach.
- Należy unikać oceniania i komentowania naszych wyobrażeń o sobie – to turysta wystawi nam ocenę za usługę. Nie piszemy „...znakomita kuchnia”, „najwspanialsza obsługa”, „najlepsze

w Polsce pierogi...”, „wygodne zakwaterowanie”.

- Określamy jasno rodzaj świadczonej usługi.
- Oferta zawierać powinna także:
 - opis pomieszczeń dla gości,
 - informację o posiłkach,
 - terminy, w których są przyjmowani goście,
 - szczegóły dojazdu,
 - warunki pobytu,
 - możliwość dodatkowych atrakcji,
 - ceny – tu jest szczególnie potrzebne dobre przygotowanie gospodarzy.

Proponujemy zastosować następujące grupowanie:

- CENA ZA NOCLEG: za pokój lub od osoby za dobę;
- zniżki (lub nie) dla dzieci: określić wiek, % lub kwotę zniżki, terminy zastosowania lub inne warunki;
- CENA ZA WYŻYWIENIE: od osoby za pełne, za śniadanie, obiad, obiadokolację, kolację, inne warianty, diety specjalne, posiłki plenerowe, bankiety, tradycyjne posiłki świąteczne...;
- CENNIK POZOSTAŁYCH USŁUG.

Koniecznym jest skonsultować treść i wygląd naszej ulotki z fachowcem od reklamy, ale pamiętajmy: należy wysłać zapytanie o koszty produkcji do kilku agencji i wybrać ofertę najkorzystniejszą. Nie umieszczajmy wszystkich informacji tylko te najważniejsze, na których nam najbardziej zależy i które najbardziej zainteresują turystę.

Jeżeli ulotka będzie „przeładowana” treścią stanie się nieczytelna. Pamiętajmy o dobrej jakości zdjęciach gospodarstwa i okolicy. Najlepszym sposobem dystrybucji naszej ulotki są targi i wystawy poświęcone turystyce krajowej, odbywające się w naszym kraju, pytajmy o nie w Regionalnych Organizacjach Turystycznych. Dobrym sposobem jest wyłożenie ulotek w sklepie przy drodze krajowej lub w urzędzie gminy.

Strona internetowa

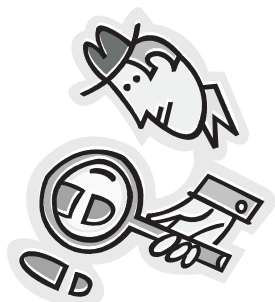

Podobnie, jak w przypadku ulotki, najpierw przeprowadźmy rozpoznanie a potem zlećmy opracowanie fachowcowi. Spytajmy o koszty zamieszczenia linku internetowego naszego gospodarstwa lub stowarzyszenia na stronie Regionalnej Organizacji Turystycznej, organizacji pozarządowych zajmujących się rozwojem turystyki, parku krajobrazowego lub narodowego, powiatu lub urzędu gminy. Skorzystajmy z możliwości jakie daje **Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”** (federacja@agroturystyka.pl) i jej strona www.agroturystyka.pl/

Niekiedy istnieje możliwość nieodpłatnego „zawieszenia” linku na stronach lub rozliczenia barterowego, tj. zapłacenie usługą: noclegiem, wyżywieniem dla gości, odwiedzających te instytucje.

KROK V

CO JESZCZE MOŻEMY ZROBIĆ? SKORZYSTANIE Z DOŚWIADCZEŃ PODOBNEGO GOSPODARSTWA, KTÓRE OSIĄGNEŁO SUKCES

W tym celu powinniśmy przeprowadzić rozpoznanie w regionie, dotyczące ilości i jakości gospodarstw zajmujących się turystyką wiejską i agroturystyką. Najbardziej „wiarygodnym” źródłem będą informacje od samych mieszkańców poszczególnych wsi. Takie informacje możemy także uzyskać w urzędzie gminy lub w parafii.

Kiedy je zdobędziemy powinniśmy skontaktować się z wybranymi osobami i zapytać o możliwość skorzystania z ich doświadczeń. Aby uniknąć niepotrzebnych niejasności, uprzedźmy przed rozmową, iż zamierzamy także rozpocząć taką działalność. Przed planowaną rozmową dobrze jest przygotować listę pytań i zagadnień, którymi jesteśmy szczególnie zainteresowani.

Stowarzyszenie – klucz do osiągnięcia sukcesu

Nie od dzisiaj wiadomo, że jednoczenie wysiłków wielu osób w imię osiągnięcia jednego, wspólnego celu przynosi wiele korzyści i satysfakcji, jednocześnie ułatwiając tym samym pokonywanie licznych trudności i oszczędzając wielu wysiłków. Takie wspólne

działanie możliwe jest poprzez stowarzyszenia agroturystyczne, których sposób funkcjonowania określa *Prawo o Stowarzyszeniach*.

Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samodzielnym i trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych,

które samodzielnie określa swoje cele i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wewnętrzne, dotycząca jego działalności. Należy pamiętać, iż stowarzyszenie musi liczyć minimum 15 członków.

Działanie w stowarzyszeniu ma wiele korzyści, oto niektóre z nich:

- koszty związane z wydaniem broszury (ulotki reklamowej) lub uruchomienia strony internetowej będą mniejsze, ponieważ rozłożą się na wszystkich członków stowarzyszenia;
- koszty związane z udziałem w targach i wystawach, na których będziemy chcieli się reklamować, będą także mniejsze, ponieważ będzie reprezentował nas 1 lub 2 członków stowarzyszenia i w związku z tym zmniejszą się koszty dojazdów, noclegów, itp.
- stowarzyszenie może w znacznie bardziej efektywny sposób ubiegać się o środki z różnych programów pomocowych, przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich, a zwłaszcza ze środków Unii Europejskiej na ten cel.

Bardzo istotną sprawą jest współdziałanie wszystkich członków stowarzyszenia i nietraktowanie ich jako konkurencji. Jeżeli będą się do nas zgłaszali turyści a wszystkie miejsca w interesujących ich terminach będą miały zajęte, to naturalną kolejną rzeczą będzie skierowanie ich do gospodarstw innych członków stowarzyszenia.

Podobnie możemy współdziałać w celu zapewnienia rozrywek i atrakcji naszym turystom. Jeżeli któryś z członków stowarzyszenia będzie miał konie pod wierzch czy też będzie świadczył przewozy bryczką, czego my nie będziemy mogli zaoferować w naszym gospodarstwie, należy porozumieć się i zaoferować jego gościom to czego on nie posiada w swojej ofercie np. pływanie łódką czy też rowery, itp.

Szczegółowych informacji, na temat możliwości powołania lub przystąpienia do istniejącego już stowarzyszenia, udziela nam pracownicy ośrodków doradztwa rolniczego. Informacje na temat powołania stowarzyszenia znajdziemy także poprzez kontakt z Polską Federacją Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”.

Chcąc prowadzić własne gospodarstwo agroturystyczne w ramach stowarzyszenia należy się zorientować, czy z takim zamiarem nie noszą się też inne osoby z naszego sąsiedztwa lub z terenu gminy. Taką wiedzę możemy zdobyć umieszczając informację na tablicy ogłoszeń przed urzędem gminy lub przed sklepami spożywczymi na terenie gminy. Warto także odwiedzić najbliższą placówkę ośrodka doradztwa rolniczego. Być może nie trzeba będzie wywarzać otwartych drzwi. Sprawdźmy czy na terenie naszej gminy funkcjonuje tego typu stowarzyszenie i czy będzie możliwości zostania jego członkiem?

KROK VI

UTRZYMANIE JAKOŚCI

Należy pamiętać o stałej kontroli jakości naszych usług. Jeżeli zdecydowaliśmy się zająć turystyką to trzeba pamiętać, iż kluczem do sukcesu (przede wszystkim finansowym) jest zadowolenie odwiedzających nas gości. Takie rzeczy jak sprawność techniczna budynku i innych zabudowań (szczelne okna i dach, elewacje itp.) smaczna kuchnia, sprawny sprzęt turystyczny (np. łódki, rowery), czysta pościel, posprzątane podwórko, czyste pokoje wraz z łazienką i zadbany wygląd gospodarzy to podstawa!

Jeżeli to zaniedbamy, szybko stracimy gości i nikt do nas nie będzie przyjeżdżał, a wręcz będzie przestrzegał innych aby omijali szerokim łukiem nasze gospodarstwo.

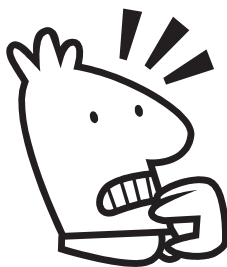
KROK VII

ZNAJOMOŚĆ PRZEPISÓW: PRZEPISY PRAWNE I PODATKOWE DOTYCZĄCE AGROTURYSTYKI

Nadmiar wiedzy o obowiązujących przepisach może zniechęcić, opóźnić lub nawet spowodować rezygnację z zamiaru prowadzenia działalności agroturystycznej. Możemy się poddać lub odpowiednio przygotować do świadczenia usług zgodnie z przepisami. Nie należy jednak zamartwiać się na zapas. Wszystko wskazuje na to, że będzie przedsiębiorcom coraz łatwiej i trzeba na bieżąco śledzić zmiany w przepisach lub po prostu mieć kontakt z zaprzyjaźnionym biurem rachunkowym, które informować nas będzie o ewentualnych zmianach.

Naszym zadaniem na początku jest świadomy wybór takiej formy działalności, dla której istnieje najkorzystniejsza w danym momencie dla nas metoda opodatkowania. Może więc przy niewielkim zakresie naszego przedsięwzięcia wybrać metodę małych kroczków?

Pamiętajmy: przepisów nie trzeba się bać, należy je po prostu znać.

§ Przepisy prawne i podatkowe dotyczące agroturystyki §

Ustawa o usługach turystycznych z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Dz.U. 2001 r. nr 55, poz. 578 z późniejszymi zmianami

ZMIANY: Dz.U. 2003 nr 124, poz. 1152 i nr 203, poz.1966, Dz.U. 2004 nr 6, poz. 41, nr 62, poz.576, nr 92, poz. 881, nr 93, poz. 888, nr 96, poz. 959, nr 173, poz.1808, nr 188, poz.1945

Ustawa o kulturze fizycznej z dnia 18 stycznia 1996 r. – Dz.U. 1996 nr 25, poz. 113

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 września 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków prowadzenia działalności w dziedzinie rekreacji ruchowej – Dz.U. 2001 nr 102, poz.1095

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 1997 r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne – Dz.U. 1997 nr 57, poz. 358

Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 r. – tekst jednolity Dz.U. 2000 nr 14, poz. 176

Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne z dnia 20 listopada 1998 r. – Dz.U. 1998 nr 144, poz.930

Ustawa o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. – Dz.U. 2004 nr 54, poz. 535

Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991 r. – Dz.U. 2002 nr 9, poz. 84

Akty prawa miejscowego – uchwały rad gminnych w sprawie np. wysokości podatków lokalnych.

Odpowiednie przepisy o obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym: ZUS lub KRUS na bieżąco informuje zainteresowanych o wszelkich zmianach.

Jeśli jesteś rolnikiem, który chce dodatkowo świadczyć usługi turystyczne, to...

1. należy przygotować pokoje zgodnie z minimum ustawowym i ogólnie obowiązującymi przepisami budowlanymi, przeciwpożarowymi oraz sanitarnymi;
2. zarejestrować obiekt w gminie, która ma obowiązek prowadzić „Ewidencję INNYCH obiektów hotelarskich”;
3. zaopatrzyć się w pieczętkę i druki rachunków;
4. płacić regularnie KRUS;
5. ubezpieczyć obiekt od działalności wykraczającej poza OC rolnicze;
6. opłacać ewentualne opłaty lokalne;
7. prowadzić rejestr przychodów z działalności turystycznej na potrzeby podatku VAT;
8. opłacać regularnie podatek rolny, w ramach którego mieści się działalność wynajmu do 5 pokoiów, albo...
9. zgłosić do urzędu skarbowego wybór formy opodatkowania, zgodny z zakresem prowadzonej działalności:
 - wynajem od 6 do 12 pokoiów w formie karty podatkowej, co jest najkorzystniejsze finansowo
 - od 6 do 12 pokoiów w formie podatku zryczałtowanego 17%, co jest zdecydowanie mniej korzystne.

Jeśli chcesz lub musisz, ze względu na przepisy, zrealizować swoje zamierzenia w postaci prowadzenia działalności gospodarczej pamiętaj, że trzeba:

1. świadomie wybrać rodzaj obiektu hotelarskiego i wyposażyć go zgodnie z wymogami ustawy;
2. wiedzieć, że wybranie nazwy ustawowo chronionej nakłada na nas obowiązek świadczenia przez nas usług w zakresie określonym w ustawie;

3. zarejestrować obiekt w rejestrze odpowiednim dla danego rodzaju obiektu hotelarskiego, np. uzyskać decyzję wojewody
4. nabyć uprawnienia i koncesje wynikające z ustawy;
5. uzyskać wpis do rejestru ewidencji gospodarczej w gminie;
6. dokonać wpisu do Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej – nadany zostanie statystyczny numer REGON, przez odpowiedni Wojewódzki Urząd Statystyczny;
7. zarejestrować firmę w odpowiednim urzędzie skarbowym;
8. wykonać pieczętę firmową, szyld lub inną tablicę informacyjną;
9. założyć konto firmowe w banku;
10. zgłosić się do ZUS;
11. jeśli firma zatrudniać będzie pracowników należy w ciągu 14 dni zawiadomić właściwy inspektorat pracy i sanitarny o rozpoczęciu działalności;
12. zaopatrzyć się w stosowne formularze, druki, faktury.

Jeżeli pozarolnicza działalność nie podlega szczególnym zasadom lub formom opodatkowania, albo na przykład sami zrezygnujemy z przysługujących zwolnień, należy podatki opłacać na zasadach ogólnych i prowadzić stosowną księgę przychodów i rozchodów. Stawka podatku dochodowego jest zależna od aktualnie obowiązujących przepisów, należy więc na bieżąco śledzić zmiany w tym zakresie.

Wybranie formy opodatkowania na zasadach ogólnych ma swoje wady i zalety. Musimy dokładnie rozważyć, czy warto zostać płatnikiem ZUS, czy ponoszone koszty mają znaczący wpływ na płacony podatek itp. Najczęściej, szczególnie w początkowej fazie modernizacji, budowy i wyposażania naszego gospodarstwa, koszty z tym związane są tak duże, że istnieje duże prawdopodobieństwo, iż nie będziemy płacić podatku dochodowego. Poza tym nie będziemy musieli ograniczać naszego przedsięwzięcia; będziemy

mogli korzystać ze wszelkich ulg podatkowych oraz innych ułatwień przewidzianych dla małych i średnich przedsiębiorstw w ramach środków otrzymywanych z Unii Europejskiej.

Zainteresowanych odsyłamy do szerszej literatury. Polecamy publikację *„Prawno-finansowe uwarunkowania prowadzenia usług turystycznych na polskiej wsi po akcesji do UE. Poradnik Praktyczny”* pod red. Elżbiety Kmity-Dziasek, wydanej w 2005 r przez Centrum Doradztwa rolniczego w Brwinowie , gdzie znajdziemy szczegóły dotyczące uwarunkowań prawnych i finansowych działalności agroturystycznej. Publikację można zamówić na stronie www.cdr.gov.pl/krakow, pod numerem telefonu 012 424 05 00 lub pod adresem CDR w Brwinowie Oddział w Krakowie ul. Meiselsa 1 31-063 Kraków

KROK VI

KTO NAM MOŻE POMÓC W PRZYGOTOWANIU GOSPODARSTWA AGROTURYSTYCZNEGO?

Agroturystyka rozwija się prężnie od początku lat dziewięćdziesiątych. Wcześniejsze doświadczenia z „wczasami pod gruszą”, a nawet jeszcze dawniejsze „letniska” – są naturalnym przedłużeniem tradycji wypoczyniania na polskiej wsi.

Coraz częściej na wsi powstają drugie domy mieszkańców dużych miast, które początkowo udostępniane rodzinie i przyjaciołom, z czasem stają się dodatkowym źródłem dochodu lub sposobem na obniżenie kosztów utrzymania.

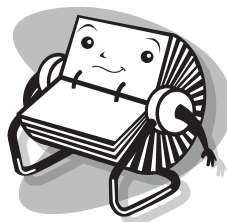
Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej dało kolejny impuls do zintensyfikowania działań podnoszących jakość i zakres świadczonych usług turystycznych na wsi. Swobodne wyjazdy zagraniczne, postęp techniczny, a w szczególności rozwój Internetu otworzyły możliwości dotarcia do najnowszych trendów w organizowaniu wypoczynku oraz dostęp do funduszy unijnych wspierających tereny wiejskie.

O wszystkich możliwościach pomocy i nowinkach dowiedzieć się można w coraz liczniejszych organizacjach, fundacjach, stowarzyszeniach, a także agencjach rządowych dysponujących programami pomocowymi. Warto więc szukać sprzymierzeńców w następujących organizacjach oraz instytucjach:

- lokalnych i regionalnych stowarzyszeniach agroturystycznych,
- Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”,

- lokalnych organizacjach turystycznych,
- Polskiej Organizacji Turystycznej,
- najbliższych ośrodkach doradztwa rolniczego,
- Banku Ochrony Środowiska,
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- Ministerstwie Gospodarki,
- Fundacji Wspomagania Wsi,
- Agencji Nieruchomości Rolnych,
- najbliższym Banku Spółdzielczym,
- Izbach Rolniczych.

Oto dane tele-adresowe wybranych instytucji wspierających działalność turystyczną na wsi:

1. Polska Federacja Turystyki Wiejskiej

„Gospodarstwa Gościnne”

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa,

tel. 022 623 23 43

federacja@agroturystyka.pl

www.agroturystyka.pl/

2. Warmińsko-Mazurski Ośrodek

Doradztwa Rolniczego w Olsztynie

ul. Jagiellońska 91

10-356 Olsztyn

tel./fax: (089) 526 44 39, 535 76 84

www.wodr.olsztyn.pl

e-mail: sekretariat@wodr.olsztyn.pl

dyrektor@wodr.olsztyn.pl

3. Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie

18-210 Szepietowo

tel. (086)275-89-00
(086) 275-89-08
fax. (086)275-89-20
odr .zetobi.com.pl/
wpodr@zetobi.com.pl

**4. Warmińko-Mazurska Organizacja
Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki**

14-107 Gierzwałd k/Ostródy
tel./fax. (089) 647 20 82
kontakt – Maria Jolanta Platte
www.platte.pl
platte@agroturystyka.pl

**5. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
– placówki na obszarze Zielonych Płuc Polski**

WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

Podlaski Oddział Regionalny

Dyrektor – Grzegorz Jakuc

Sekretariat – tel. 086 215 63 11/12

18-400 Łomża, ul. Nowa 2

Biuro Obsługi Wniosków

Sekretariat – tel. 085 742 97 40

15-427 Białystok, ul. Lipowa 32A

Biura Powiatowe

Powiat	Adres biura	tel/fax	telefon
augustowski	16-300 Augustów ul. Słowackiego 56	087 643 69 33	087 643 59 22
białostocki	15-427 Białystok ul. Lipowa 32A	085 744 40 51	085 742 90 60
bielski	17-100 Bielsk Podlaski ul. Białowieska 113d	085 730 78 63	085 730 99 09
grajewski	19-203 Grajewo ul. Fabryczna 4	086 273 89 39	086 273 91 50
hajnowski	17-200 Hajnówka ul. Piłsudskiego 10	085 682 33 69	085 682 64 66
kolneński	18-500 Kolno ul. 11 Listopada 1	086 278 40 09	086 278 49 60
łomżyński	18-400 Łomża ul. Nowa 2	086 216 70 32	086 215 63 87
moniecki	19-100 Mońki ul. Białostocka 51	085 716 53 86	085 727 94 55
sejneński	16-500 Sejny ul. Konarskiego 23	087 516 28 10	087 517 36 36
siemiatycki	17-300 Siemiatycze ul. Ks. Ściegiennego 1	085 656 17 22	085 656 40 72
sokólski	16-100 Sokółka ul. Piłsudskiego 8	085 711 89 94	085 711 98 22
suwalski	16-400 Suwałki ul. Sportowa 22	087 566 20 10	087 563 19 33
wysoko- mazowiecki	18-200 Wysokie Mazowieckie ul. 1 Maja 8	086 275 36 76	086 275 92 00
zambrowski	18-300 Zambrów Al. Wojska Polskiego 27	086 276 10 72	086 276 07 20

WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE

6. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Warmińsko-Mazurski Oddział Regionalny

Dyrektor – Zbigniew Żujewski

Sekretariat – tel. 089 521 09 20/22

10-038 Olsztyn, ul. Św. Wojciecha 2

Biura Powiatowe

Powiat	Adres biura	tel/fax	telefon
bartoszycki	11-200 Bartoszyce ul. 11-go Listopada 7	089 762 52 79	089 762 05 93
braniewski	14-500 Braniewo ul. Bł. Reginy	055 243 08 00	055 243 05 90
działdowski	13-200 Działdowo ul. Generata Hallera 28a	023 697 35 90	023 697 76 48
elbląski	82-300 Elbląg ul. Grunwaldzka 2	055 236 64 02	055 235 07 80
etcki	19-300 Etka ul. Toruńska 6a	087 621 59 70	087 621 59 68
giżycki	11-500 Giżycko ul. Wyzwolenia 2	087 428 89 82	087 428 89 82
gołdapski	19-500 Gołdap ul. Konstytucji 3-go	087 615 48 52	087 615 48 50
iławski	14-260 Iława ul. Kupnera 68	089 645 64 52	089 645 64 50
kętrzyński	11-400 Kętrzyn ul. Mazurska 18	089 751 43 73	089 751 89 12

lidzbarski	11-100 Lidzbark Warmiński ul. Bartoszycka 9	089 767 71 77	089 7676202
mrągowski	11-700 Mrągowo ul. Lubelska 5	089 741 47 08	089 741 47 09
niedzicki	13-100 Nidzica ul. Wyborska 12	089 625 83 24	089 625 85 10
nowomiejski	13-300 Nowe Miasto Lubawskie ul. Działyńskich 1b	056 472 40 50	056 472 60 00
olecki	19-400 Olecko ul. Goddapska 23	087 520 73 85	087 520 09 11
olsztyński	10-038 Olsztyn ul. Św. Wojciecha 2	089 521 83 21	089 521 09 09
ostródzki	14-100 Ostróda ul. Kościuszki 2	089 642 80 61	089 642 80 60
piski	12-200 Pisz ul. 1-go Maja 4c	087 425 18 82	087 425 18 80
szczygieński	12-100 Szczytno ul. Lipperta 10	089 624 88 40	089 624 88 40
węgorzewski	11-600 Węgorzewo ul. Jaracza 1	087 427 50 18	087 427 00 52

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

Biura Powiatowe

Powiat	Adres biura	tel/fax	telefon
ciechanowski	06-400 Ciechanów ul. Rzeczowska 11	023 672 17 83	023 673 91 38
makowski	06-200 Maków Mazowiecki os. Bazar 15	029 717 02 78	029 717 37 78
mławski	06-500 Mława ul. Graniczna 8	023 654 64 16	023 655 32 00
ostrołęcki	07-410 Ostrołęka ul. Piłsudskiego 38	029 760 64 05	029 769 41 43
ostrowski	07-300 Ostrow Mazowiecka Stare Lubiejewo, ul. Słoneczna 2	029 745 22 40	029 745 99 40
płoński	09-100 Płońsk ul. Sienkiewicza 11	023 662 89 46	023 664 01 41
przasnyski	06-300 Przasnysz ul. Szpitalna 10a	029 756 45 32	029 752 45 31
pułtuski	06-120 Winnica Gołądkowo 41 J	023 691 41 41	023 691 49 78
sokołowski	08-300 Sokółów Podlaski ul. Oleksiaka Wichury 3	025 781 69 90	025 781 61 31
węgrowski	07-100 Węgrów ul. Piłsudskiego 23	025 792 54 13	025 792 02 23
wyszkowski	07-200 Wyszków ul. 3-go Maja 24	029 742 32 28	029 743 12 61
żuromiński	09-310 Kuczbork Zielona ul.1 Maja 8 d	023 659 12 62	023 659 12 61

WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE

brodnicki	87-300 Brodnica ul. Wczasowa 46	056 498 67 29	056 494 40 00
-----------	------------------------------------	------------------	------------------

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

malborski	82-220 Stare Pole ul. Marynarki Wojennej 21	055 271 34 54	055 271 00 90/91
-----------	--	------------------	---------------------

Bibliografia

